

láng zsold

hónovella

Sacinak, szeretettel

Kishúgom a szoknyáját búgatja: búgjj, mondja, s perdül, mint a rokka. A bokáig érő kék szoknya súlyos hullámokat vet, a hullámozás valahol a csípő tájékán /tájain/ törik meg, akárha egy sziklán, ám itt elmarad a dübörgés, csupán a lágy, buja suhogás hallatszik. Nővérünk a barna mázas cserépvázát, melyben a tűhegyes, sárga szirmú, borzos krizantémok /sok téli margitvirág/, maga előtt tartja, s résnyire szűkített szemekkel, mint egy munkálkodó festő keresi a megfelelő helyet. Bordó bársony nadrágja híven feszül hosszú, ékes combjaira, köztük egy tenyérelnyi nyiladékon rálátni a patyolatfehér damasztterítőre; a terítő, vagyis a rés, akkor is látszódik, ha térdeit egymáshoz szorítja. A poharakat told kicsit közelebb a tányérokhoz, hogy a váza is elférjen, utasítja kishúgomat, aki lelkes odaadással végzi az utolsó simításokat.

Odakint havazik. A járda sötét aszfaltján finom, száraz kristályokat űz a szél, amelyek minden szellőkés után fehér sávokban, párhuzamosokban, szétágazó vonalakban, spirálokban ülepednek le, aztán hamarosan szétszóródnak, hamarosan újra beszívja őket a föld színe felett viharzó örvénylés, aztán ismét megmerevednek, új spirálokat, csigavonalakat, kettéágazó hullámvonalakat, miniatűr lebyrinthe-okat, hamarosan szétszóródó, hümpölygő arabeszkeket alkotnak.

Anyánk az ebédlőből nyíló konyhában az est fogásait készíti elő; kissé tömzsi, de arányos, jó alakja imbolyog a tálak között, mint gyertyafény csendes, téli délutánon. A tálakon szerény választékosság, hagyományörzés, semmi fényűzés, jól ismert és megszokott ízek, melyek meghitt szoliditását anyánk asszonyi merészséggel lazaccal tetézi. (Bátor és szabad ember nem ijed meg az új ételektől, vetette apánk szemére, aki tudvalevőleg idegenkedik az újításoktól. Azért lesz borjúcomb kedvedre, jóllakhatsz! Azt egyikőjük sem sejtheti, hogy később úgy tűnik: a lazac volt az első változás egy végtelen változássorozatban.) Most befejezésül ráhinti a csiperkemorzsát, jóllehet a régi szakácskönyv szarvasgombát indikál, aprólékos precizitással még a provençei-i illetőleg a dauphiné-i közötti árnyalatnyi különbözőséget is figyelmünkbe ajánlja, feleslegesen. Szólíthatjátok apátok az asztalhoz, szól ki anyánk, s leoldja tarka kötényét, mint egy derékra csimpaszkodó gyereket.

Apánk a nagyszobában, diákosan a díványon heverészve olvas; életmódját, mely családfői, ő nem fogja egycsapásra megváltoztatni még egy, végtére is vadidegen, lazac előtt sem. A ház türelmes, de éhes népe urát várja, pukedlizik kishúgom. Apánk becsukja a könyvet, bólint.

Kedvenc gyermeke távozóban édesgőn visszafordul
/szoknyazaj/: uram, te egy úr vagy!

Míg apánk megfésülködik, kezet mos és magára ölti zakóját, mert ünnep az, amikor apánk zakóban ül a vacsorához, a lányok az ablakból figyelik a hóhullást. Az utcán messze ellátni, ember nem jár rajta; a sorjázó ostrolámpák neonfénye szakadozott kontúrú és perspektivikusan szűkülő köröket metsz ki a havazásból. Az erősödő szél hópatakokat zúgat láthatatlan és szeszélyesen kanyargó medrekben az úttest fölött; majd a felhőket is szétkergeti, előbukkan a hold, és sápadt fénypásmákat ver a kavargó felhők közé; ám ezt már senki sem nézi - felesleges látványosság, mint egy kiürült moziteremben vetített film fináléja.

Továbbá: ünnep az, amikor levest eszünk vacsorára, mondja kishúgom. Ez a definíció. Szupé, így ejtik, souper-nak írják és azt mondják: leves, teszi hozzá nővérünk. Anyánk tálal, a tányérok fölött, mint városunk kicsiny terein a harangzúgás, arany pára leng. Szeretem az ünnepeket, mert ilyenkor annyide-annyi az illat, leheli kishúgom /a harangzúgásba/. A lazac nem előétel?, kérdezi apánk anyánktól. Attól függ, hogyan van elkészítve. Meg amitől lóg, toldja meg apánk, egyúttal elrontva, anyánk válaszát. Anyánk kifakad, szavaiban nemcsak rendreutasítás van, hanem némi túljátszás is, mintha nővérünkkel, aki ilyenájt néhány napra hazalátogat, közölni akarná: lám, ilyen az apád, semmit sem változott, lám, ilyen az életem, ilyené lett, mert feláldoztam érte, feláldoztam, egy férfiért!, ugyan; a lábai elé terítettem mindenemet, a szépségemet, a termékenységemet, egész női mivoltomat, jó, nem tagadhatom, ő volt, aki előhívta, felébresztette, életre keltette, szerettem őt, azt eszem, mit én magam főztem,

nem panaszkodhatom, de olyan jól esik egy kicsit panaszkodni. Anyánk mondatainak szép, fokozódó ritmusa van, mint egy hetvenes évekbeli rock-számnak. /Ringasd el magad!/ A lazac nem a leves utóétele, hanem a borjúcomb előétele, oszt kishúgom igazságot ide is, oda is, hőkezűen, elvégre a családban marad. Hát jó, áll fel apánk, s meghajol, leszek az inasuk, ha akarják, kimegy, s hozza, óh!, a lazacot inas alkarján. Jól van, bólint beleegyezően nővérünk, de vigyázz, ne szabaduljon el, miként rímre éhes nyelved, kezvedben a tál. Anyánk nevet, dörmög valamit, s indul apánk után bizalmatlanul.

Kishúgom nővérünkhöz hajol, fejét sebesen az ölébe csúsztatja, fülét hasára tapasztja; aztán gyorsan felemelkedik, s belépő szüleinkre néz, nem vették-e észre. Apámék még nem tudják, hogy nővérünk első gyermekét hordozza.

Tegnap este, miután bebújtak a nagy, széles ágyba, nővérünk, az elsőszülött, aki némelykor mint egy Dáriusz tudta szórni a pofonokat, vacogón szorongatva kishúgom kezét, felfedte a terhes titkot, melynek tudása benne megannyi kétséget és illékony reménységet szült; a mindenkori kínzó kétséget, miszerint érdemes-e gyereket szülni e világra s a reményt, hogy életünk ezáltal nem lesz hiábavaló. Óh, édesanya leszel!, oldott fel kishúgom egyetlen boldog sóhajjal minden kételygést, máris az vagy, hiszen érted a magzatodat: tüdőid megélnékülve szállítják az oxigént, szíved mostan kétszerte annyi vért pumpál, agyad fokozott készenlétben őrködik. Ís azon a napon, ha jól számolom, még javában tombol a nyár, későn alkonyodik, az égen néhány aranypihés felhő rak fészket, te már igenigen elnehezülsz lendécskéddel a szíved alatt, hasad, mely fekete pihés lett, fényesen feszül, melled szinte hatalmas és viccesen nem egyforma, a bimbók és

udvaruk perig érdes és soha nem látott barna, élő minden porcikád, nehéz és élő. Óh, milyen ijesztő és vonzó!, sóhajtod, amikor az első fájástól megvonaglasz; ijesztő, mert nélküled történik benned valami, vonzó: hatalma van. Már csak a nagyon magas felhőkön van némi fény, aztán csak a csillagok vannak; a fájások úgy sorakoznak az éjszakában, mint egy negatív perspektívájú lámpasor, vagyis a horizontpontban van a leghosszabb s legvastagabb. Óh, istenem, miért kell így, így, hogy szétmenjek, szét! szét! szét! Az utolsó fájás fájdalma elnémit, s mikor magadhoz térsz (felráz a hideg), kicsit könnyezve, kicsit boldogan és persze üresen, üresen, egy időig még nagyon egyedül, árvának, kifosztottnak érzed magad, az vagy!, istennél is magányosabb, mert te nem teremtéd, hanem szülsz a világot. Ám aztán épp ki adta veszi el a kínzó magányt: úgy érzed, mert rád fog hasonlítani, mintha te mozdulnál, te lélegeznél, te lépdelnél magad mellett a trombitafák alatt - a Világ előzékenysége, gondolod, s látván magad magadat olyasmiről is tudsz beszélni, amit soha senkinek nem mertél elmondani. Ne sírj, nővérkém, hallod, anyácska, ne sírj, engedd inkább, hogy fejemet hasacskádra hajtsam, húzd fel a hálóingedet, ne szégyelld, mint az őszibarack, oly selymes a bőröd! Ne sírj, anyácska, anyácska! Szeretlek.

Az alkalmi inas, apánk, rosszul tálal, ügyetlen igyekezetében lever egy poharat, lábfejével hirtelen utána kap, le akarja venni, de elkésik, és a szőnyegről felpattanó poharat drumlival a vitrinbe bombázza; a vitrin üvege félre van tolva: a poharak csörömpölve ülepednek. Te mesterlövész, dohogja anyánk, majd holnap mutasd meg, hogy mire vagy képes. A mondat a következő nap előhírnöke /fecskeszavak/, vidáman fonódnak össze a tekintetek, lázasan egymástól kapkodva a szót tervezgetni

kezdik a holnapot, mintha övék volna a világ. /Azaz a miénk./ Céltalanul, vagyis békés céllal sétálnak az erdőben, sarkukban finom hó permetez. Állva esznek, ha nem fúj a szél, tüzet gyújtanak. Megpirítják a szalonnát, a forró zsír barnára festi a kenyeret. A tűz pernyével szórja be a havat. Kishúgomnak akkor eszébe jut a reggeli testvéri víg hajcihő, midőn egy felszakadt párna fehér pihéket hintett nővérünk arcára: kishúgom nevetve fújta le, de arcán megfagyott a nevetés: nővérünk, jaj, mintha porlana!, nagyon megijedt, ne játsszunk ilyen! - megpróbál valami másra gondolni, ami biztonságos derűjével megvédi az emléktől, mely túlszaladt rajta és most hátba támadja, a tegnapi vacsorára, talán. Talány. Apánk később kihozza dobozait, felhajtják az asztalterítőt, és munkához látanak: a dobozokban különböző méretű sörétek, szemcsés puskapor, mindegyikhez külön mérőkanál. A puskapor hangtalanul pereg, mint a granulás gyógyszer. Kishúgom az asztal fölé hajolva figyelte a tevékenykedő apánk és segédkező nővérünket; mikor kifújja a levegőt, a puskapor szemcséi játszin billegetőznek. A záró zsetont forgókaros préssel szorítják rá a töltényhüvelyre, s ahogy forgatják, viaszosan egymásba préselődik a két papírperem. Úgyes kis szerkezet, miniatűr húsdarálóhoz hasonlít...

Kicsinyég túlszaladtak /rajtam/ az események, holott még vacsora közben vannak, vacsora után (pedig) nincs - mintha az események, ezek az események bezáródnának, miként bizonyos törékeny szírmű virágkelyhek, ha közeleg a sötétség...

A csengetésre anyánk összerezzen, dobbanó szívében egyszerre van öröm és szorongás: talán jó hírt hall rólam (mi több: a hír: én vagyok) vagy ellenkezőleg, ne adj isten valami baljós következményű rosszat. Kishúgom feláll, az ajtónyitás az ő feladata. Apánk rálát

a bejáratra, anyánk és nővérünk az ő arcáról igyekezik leolvasni, vajon mit hoz a következő pillanat, ez a leheletvékony foncsorozású üveggömb, melyről tudjuk, bármely minutumban összetörhet, éles szilánkokkal szórva be eljövendő életünk. Kishúgom egy férfival tér vissza, aki magyarázkodik, egyszersmind kérvén elnézést a nem várt betoppanásáért, nagyon tájékozatlan ezen az idegen helyet, zavart, mondja, noha nem hebeg-habog, látszik, zavara csupán udvarias gesztus, szavaiban választékosság és tapintat, valójában erő és határozottság, tehát amazok finom, már-már észrevehetetlen hiánya. Igen, a szomszédjaink sajnos elutaztak, node semmi baj, kerüljön beljebb, ha jól hallottuk a fővárosból érkezett, fáradt lehet, vonata is csak éjszaka van visszafelé, nem engedhetjük el, vacsorázzék velünk, így anyánk szívélyesen, előbbi szorongásától megszabadulva /a semmi jobb a rossz hírnél/.

A férfi leteszi bőröndjét, mely egy árnyalattal világosabb hosszú bőrkabátjánál, kesztyűjét finomkodik eleganciával: ujjanként húzza le, de közben látható élvezettel ropogtatja ujjait. Kezet csókol a nőknek, Kishúgom elpirul, mint egy könnyű félreértés után. A férfi bőrkabátja fémesen suhog, a kabát alól különös odor: papos parfüm és valamilyen munkaszag keveréke leng elő. Bőröndjéből elővesz két márkás címkéjű palackot, és az aztalra teszi. Kishúgom székével nővérünk mellé költözik, apánk székét, anyánk terítéket hoz be.

Örülöm lehet, hogy a Pityuék, bök fejével szomszédunk felé, nincsenek itthon. Évek óta nem díszítette ily csodás nőkoszorú a vacsorám. Tudja, asszonyom, egyedül élek, és ha az ember egyedül él, hamar megöregszik, öreg, házsártos ember lesz belőle, akit kinéznek a víg társaságok. Elvált ember vagyok, hja, aki

egyszer megégette magát a levessel, a jaurtot is megfűjja. Nem házasodtam újra, elfogyott a türelmem, ma már taszítanak az élet nervóz kanyarai. Nézzék, hogy remegnek az ujjaim, ez a kéz már csekélyke örömet szerezne (miáltal eltaszítatna) egy olyan nőnek, akiért azért még megpróbálnám. Remegnek mintha rossz fát tettek volna a tűzre, hát, igen.

A férfi hol anyáknak, hol testvéreimnek adresszálja szavait, hajlong az asztal fölött, mint fa a szélben. Termetes dereka egyáltalán nem öreges, a zakója V-jéből kivillandó inge feszesen tapad mellkasára. Váratlan lendülettel elkapja kishúgom kezét, maga elé emeli, nézi. Ó, milyen könnyű, ártatlan kezecke, az ember fél, hogy eltöri. Most kicsit tájékozatlanul pihen tenyeremben, zavara megejtő, ó, milyen kezes. De aztán... Jobbjával anyánk keze után nyúl, egymás mellé húzza a két kezét, beszél. Micsoda hasonlatosság, interesszánt, és mégis mennyi mindenben van túl! eme asszonykéz. Már tudja, hányadán állnak a dolgok! Elszánt, aktív kéz: tündököl, mint egy ékszer, máskor simogat, szolgál; lágyan megfog valamit és acélosan el nem engedi; némelykor sikamlósan kacér, aztán tör-zúz és villámokat szór. Egymásra helyezi a két kezét, elengedi. A két összetapadt teremtmény mozdulatlanul vár az asztal fölött, ötvenes évekbeli plakátokon láthatni ilyes kompozíciót, ám emitt hiányzik a lelkes összeforrottság. Kishúgom zavartan leemeli a sajátját, tétován a combjai közé rejti. A férfi tekintetével követi a kéz útját, nyelve sebesen végigsuhan ajkain, és oda sem nézve visszakapja anyánk távolodó kezét: kézcsoikom, asszonyom, remek volt a vacsora!

Apánk közben fanyarul mosolyog, az idegen férfit nézi. Túlzónak, már-már helytelennek érzi a viselkedését, de arra gondol, hogy bizonyos helyeken ez a természetes,

közvetlen konverzáció. Filmélményei alapján ilyennek képzelem el az amerikaiakat /kiszállnak fényes Buickjaikból egy magányos farm előtt, csizmájuk csikorog a fehér kővel felszórt kerti ösvényen, összetegeződnek a szikár, de becsületes képű farmerrel, és miután elpusztították a whisky-készletét és magukévá tették a feleségét, rágócsuszázva hajtanak tovább/, bár távol áll tőle mindenféle tudákos és sztereotip kategorizálás. Az emberek annyifélek, s ő, életmódjának korlátain belül, képes alkalmazkodni. Viszont: bemutatkozhatott volna. Uram, megkérném, töltsen nekünk ezekből a finom borokból, szól ki a férfi (mint egy színész) a nőekkel folytatott csevegésből. Apánk fölös szolgálatkészséggel nyúl a palackok felé. Aztán nem tudja eldönteni, hogy a piros vagy a fekete címkésből töltsön, egyébként is szívesebben inná a sajátjából, ám ezzel már elkésett. A feketét választja, mint aki, ha időlegesen és viszonylagosan is, de szabadnak érezheti magát.

Látom ifjú hölgy, mondja a férfi nővérünknek, látom a gyűrűjéről, magácska már férjezett. Házassága nyilván boldog, noha meglehet, vannak percek (napok, évek), amikor tehernek véli, néven nevezve: rabságnak, és ilyenkor irigyli húgocskáját, aki szabad. De be kell látnunk, és most önhöz fordulok kisasszony, lássuk be, kevés ideig tarthat ez a szabadság, mert eljön az idő, amikor felismeri a valóságos erőviszonyokat, rájön, hog mi az erő, aminek a viszonyairól szó van, és igazodva az igazodni valókhöz viszonyulnia kell, következőképp szabadsága, íme, szétpukkant, sosem-volt, jóllehet azt hiszi, szabadon választhat: férjhez menjen vagy sem. Ám választania kell: vagy nevetségessé és szánalmassá és megvetetté válik, mert nem ment férjhez, vagy férjhez megy, és egy vadidegen embert enged az ágyába, bocsánat, bocsánat! Tegyük hát önszántunkból, amit tennünk kell, és akkor már bőséggel lehet választani. Mint radarantennák

forognak ön után a férfifejek, ámde vigyázzon, kit választ. Ha kell, forduljon tanácsért tapasztalt szüleihez vagy akár hozzám, úgy, úgy. És ha megfelelő férfit talál, ne tétovázzon, ne hagyja körmére égni a gyertyát, mondjon azonnal igent, nem ellenkezésre vagyunk a világon, hanem állításra. Ha-ha-ha, látom a nővére arcszínéből, ő már szerzett némi tapasztalatot, hát beszéljék meg kedveseim.

Nos igyunk, javasolja apánk, de senki sem követi. A férfi belső zsebéből kihalászik egy fényképet, kishúgom mellé rukkol székével. A meghallatlan mondat rossz íze ott marad a szájban, apánk a felemelt poharába bámulva várakozik. Nem figyelnek rá, szokásosan röhejes és tragikus pöz.

Bátorkodom figyelmébe ajánlani ezt a fiatalembert, mondja a férfi. Tisztességes, becsületes ifjú, azonkívül pedig fényes karrier áll előtte. A szülei befolyásos emberek a fővárosban, bizonyára örömmel vezetnék be kegyedet a fényes társaságokba, hol mint rózsaszál tündökölné. Itthagynám, nézegesse, remélem, elnyeri tetszését. És akkor, hm, még bizony rokonok leszünk, ha-ha-ha, a fickó ugyanis az unokaöcsém.

Az idegen szavai könnyen siklanak, édesgetők, borzongatók /cukros jégcsapok/. Kishúgom szeme sarkából figyeli a magyarázó férfit: profilja éles, éles, éles; tarkóján a haj kisleányosan felnyírva, mint a katonatiszteké, halántékán néhány ősz hajszál dereng a feketeségben, melyek finom, sejtelmes elhelyeződését fokozza mellettük a bőrt átszövő kék érhálózat, mintha egy kicsiny, téli fakorona volna ott; füle egészen a fejéhez tapad, de mulatságosan nagy, amit ellensúlyoz ugyan a kusza fodrozódás, ám a járatokban visszatartóan sok a szőr, mint egy nem használt alagút bejáratánál terjeszkedő bozótos /a bokrok aljában valami olajos,

koromszerű maradvány csillag - megolvadt vas vonatpatkók
egy lilium hallókiürtjében/.

Üntsük le a vacsorát, igyunk a nőkre, a szerelemre, találkozásunkra! A férfi felpattan, felemeli poharát, néma és sürgető várakozásba merevedik. Családunk kapkodva követi. Erőszakosan csörömpölnek a tányérok, recsegnek a nehéz székek. Fenéki! A bor édes és bódító, hálás dolog újra leülni. A férfi visszaköltözik székével, kényelmesen elhelyezkedik, és tűnődve mondja. Ha bátran mernék tervezgetni, merek, azt mondanám, kisasszony, felutazik a fővárosunkba, leendő férjével meghitt fészekbe költözik, ismerkedik az étellel, nem fél. Ne féljen, én majd gyakran meglátogatom, remélhetőleg ön majd gyakran meghív ebédre. Tudja, egy magamfajának sokat jelentenek a szertartásos étkezések, mert ki volna képes, ha egyedül él, hogy például megterítsen, a húst késsel-villával egye, a bort pohárból igya. Ígérem nem leszek láb alatt, az a macska dolga, illedelmesen leülök egy sámlira, és összezárt combomra könyökölve várom, várom, amíg elkészül a lekváros derelye. Az a kedvencem. És amikor a férje hazaérkezik fontos munkájából, szemérmesen elfordulok. Atyja helyett atyja leszek, kisasszony!

Asszonyom, villan a tekintete anyánkra, önök ebben a kisvárosban élnek, és talán fogalmuk sincs egy mozgalmas élet káprázatos színeiről. Hát utazzanak fel önök is, miért rekeszterének ki magukat, miért? Újfént elkapja anyánk kezét, s úgy lapogatja, olyan erővel, mintha szét akarná morzsolni. Kóstoljanak bele!

Kint heves szél dobálja magát, az egyenesekben eszeveszetten végigsúvít. Rázkódnak az ablakok, szinte dobként rezeg az üveg, látható miként (a nyomáskülönbség folyamányaként) horpad, domborul, horpad, domborul.

A férfi derekasan iszik, már elfogyott a bor, apánk restelli, hogy nincs utánpótlás. Sebaj, mondja az idegen, ha megengedik, felhívom itteni ismerősömet, hozna nekünk néhány buteliával. Igen, ma ünnep van, teszi hozzá. Majd fennháján: szeressen mindenki mindenkit! Aztán a már megszokott heves váltással ledobja zakóját, és a kagylóért nyúl. Vállával támasztja füléhez, akár egy hegedűt, baljával felemeli a telefondobozt, jobbjával erőszakosan visszapörgetve a tárcsát tárcsász. A mandzsettája sliccében nagy szemű lánc csillan, feszesen átfonja csuklóját, hamis ezüst. Inge svejfolt, kidomborítja kis pocakját. Miközben várakozik, szórakozottan lecsippent anyánk vízipálmájáról egy levelet, ajkai közt tologatja ide, oda. Majdhogynem üvöltve beszél, mondatai most kurták, parancsolók, hatalmas horkanásokkal szakítja meg gyakran őket. Rosszul ácsolt, idegenszerű közmondással búcsúzik.

Ilyen kutya időben talán nem kellene a barátját kimozdítania, mondja apánk bátortalanul. A férfi nem válaszol. A könyvespolc előtt áll, ujjait végigpattogatja a könyvek bordáján. Pokk, pokk, pokk. Én szeretem a zenét, nem félek tőle. A szavaktól már inkább. Ki gyűjtötte ezeket a könyveket ilyen hozzáértéssel? A fiaméi, feleli anyánk dallamosan. A férfi megfordul, hangja panaszosan vádló. Róla nem beszéltek. Vagyis hallgattak /rólam/.

A szél, aki az imént vadul zörgette az ablakot túlzott igyekezetében nem számol a külső ablakkerethez tapasztott hóval: az üveg feszül - ám néma marad. Akkor reccsen meg, amikor a kíméletlenül, pofonsebesen, dörrenne kicsapódó ajtó keltette légáram kiegyenlíti a nyomáskülönbséget.

Kik vagytok, ti, ismeretlen emberek? Vagytok vagy tízen, széttöritek a csemet, vastag bundáitokról porlik a hó. Fonott korsókban hoztok bort meg pálinkát, és több a pálinka, mint a bor. Arcotok piros, a nők ajkán felrepedezett a gyöngyháZRÚZS, hajuk túlhidrogénezett, hónaljukba parfümöt vertek. Ledobáljátok fagyos irháitok, korsóból isztok, rögtön táncolni kezdtek. A nagyszobában félretoljátok a bútorokat, milyen különös tánclépések!

Apámék szótlánul behúzódnak kishúgom szobájába. Az ágyra felhányt bundák a plafonig érnek, a nedves írta vizeletszagú. Reng a padló. Ti maradjatok itt, nekem mennem kell, mondja apánk, mégiscsak ő a házigazda. Senki sem mer a másikra nézni, mert akkor menthetetlenül (és: viszont: letagadhatatlanul) tudomásul kell vennie az arc merevségéről, hogy mi folyik itt. Mi? Állnak egymás mellett a kicsi szoba közepén.

Ekkor kinyílik az ajtó, a küszöbön imbolygó egyensúllyal áll a férfi. A mondatai is ilyen bizonytalanul gördülnek elő. Egy vernyogó mi?-vel támogatja őket. Részeg gráciával meghajol, aztán apánkhoz lép, és kedélyeskedőn átkarolja vállát, mintegy megtámaszkodik. Hát se házigazda, se szívesség, mi? Megjött a bor, nem túl jó, de ha nincs ló, jó a számár is, mi? Kisasszony, kisorokon! Bizonyára imád táncolni, hát jöjjön! Tud magácska hullahoppozni, mi? Hölgyeim, petrezselymet árulnának, mikor annyi a férfi s szűkében az asszony nép, mi? Ne vonakodjanak, evés közben jön meg az étvágy! Mi? És kitárt karokkal tereli őket, mint valami óriási madár.

Apánk lehorgasztott fejjel megy utánuk. Aztán tölt a poharakba. Nevetséges, szánaalmas az igyekezete s a szándék, mellyel házigazdának akar látszani. /Nőnek a követelmények! / Mosolyt erőltet arcára, az otromba vicceken fel-felnevet, kezében a tálcán zörgő poharakkal

gyerekesen szalalozik a testek (tárgyak) között. /A látzat nyomasztó könnyűsége./ Mert valójában a vendégek a ház gazdái, s ő a vendég - bár az sem. Nem fordított világ ez, hisz akkor elegendő volna a talpára állítani, a rosszat jónak, az ellenséget barátnek, a nemet igennek mondani, s újra tökélyel eligazodhatnánk. Kártyavilág: hiába fordítod vissza, ugyanaz az arc mered rád.

Kishúgomat az asztalra emelik, karok állványa nem engedi leszállni: forgatják. Nővérünk megfeszülve próbálja távol tartani partnerét (az izmok tragikus játéka). Eloltják a villanyt, csörömpölve betörik az üvegezett szekrény ajtaja. Csinálj valamit, hangzik anyánk segélykérő hangja. Csinájj, csinájj!, utánozzák. Apánk kezéből kiverik a gyertyát, röhögés, sikolyok, kravál.

Apánk belemerevedik a sötétségbe. Nagyon szégyelli, hogy ez megtörtént velük. Dehát nem hozhatja a vadászpuskáját. Az ember nem lőhet a vendégei közé. Vannak dolgok, amiket az ember nem tesz meg, nem azért, mert meg van kötve a keze, mert meg van kötve a keze sem tehet meg bizonyos dolgokat. Apa, hol vagy!, kiált nővérünk rekedten, tompán. Apánk megzavarodottan áll mozdulatlanul. Minden olyan kusza és bizonytalan. A tétlenség tett vagy habozás? Állni és várni, miközben olyan üregek keletkeznek, melyeket bármi betölthet?

Ekkor iszonyú dörrenéssel széthasad a meghajlított ablaküveg. Az éjszaka, mely sötétség és szél és hó, bejön a szobába. A sötétség nem óv, a szél nem fúj el, a hó nem takar be. A szoba nem szoba, megnevezhetetlen. Az ablakkeret üres, üres.

Amikor egy mondat felrobban, szétszóródnak a szavak.